

මිනි මොළම හා මොරු ළමයා

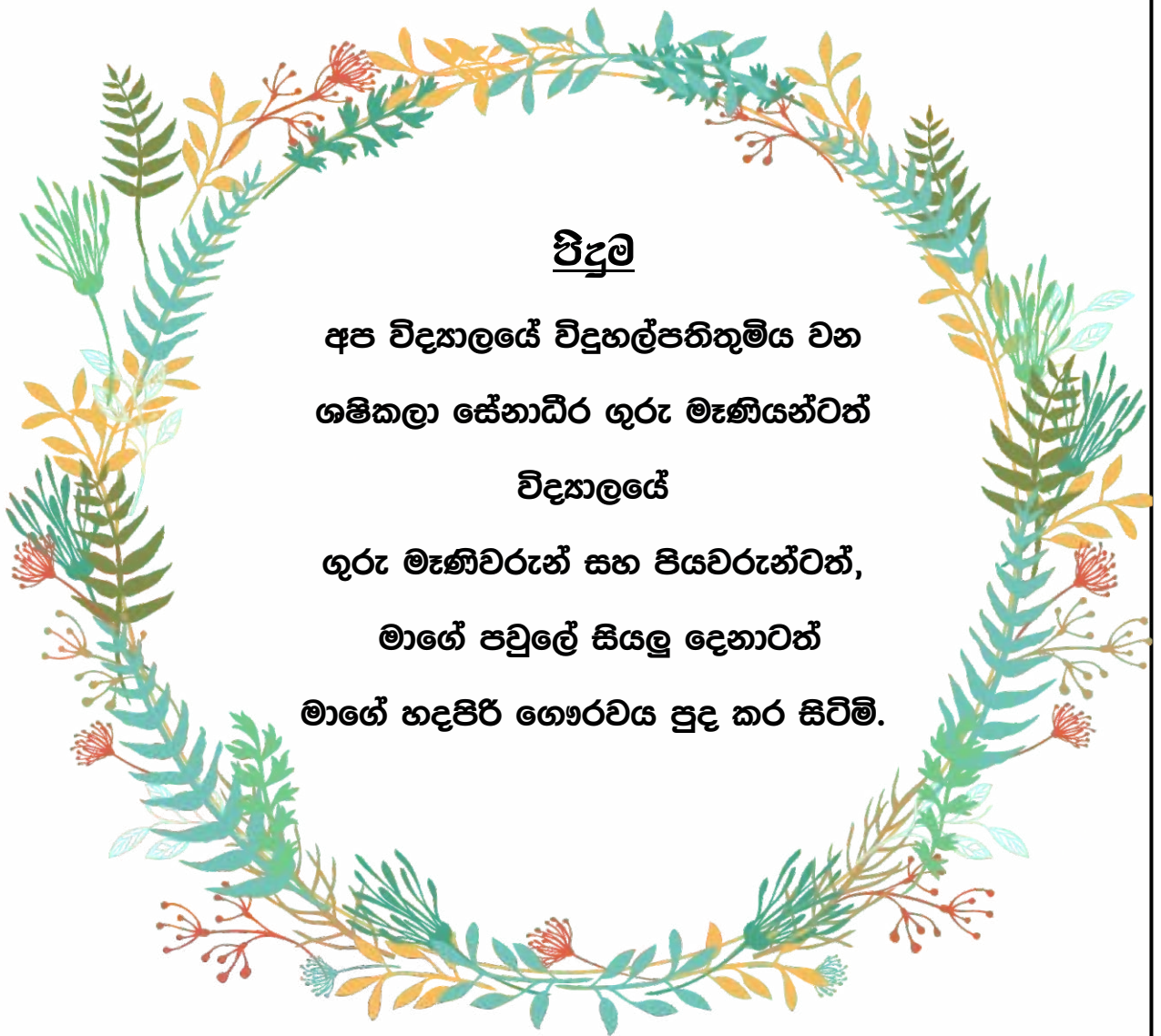
ඒ.පී. සෙතනි දහම්දි අගලවත්ත

කෘතියේ නම :- රන් නෙළීම හා හොඳ ළමයා

කතෘගේ නම :- සෙතුවනි දහමිදි අගලවත්ත (6 ශ්‍රේණිය G)

කෘතියේ අයිතිය ඇතුළු විස්තර :- ISBN - 978-624-208-436-7

කෘතිය පල කරන දිනය :- 2025-02-08

පිටුම

අප විද්‍යාලයේ විදුහල්පතිතුමිය වන
ශ්‍රීකලා සේනාධීර ගුරු මණියන්ටත්
විද්‍යාලයේ
ගුරු මණිවරුන් සහ පියවරුන්ටත්,
මාගේ පවුලේ සියලු දෙනාටත්
මාගේ හදවර් ශෞරවය පුද කර සිටිමි.

පෙරවදන

සාහිත්‍යය දියුණුව රටක සංවර්ධනය මනින මිනුම් දණ්ඩකි ලක් ඉතිහාසයේ කෝට්ටේ, දඹදෙනි යුග කැපීපෙනෙන්නේ ද සාහිත්‍යමය වශයෙන් ප්‍රබෝධවත් කාලපරිච්ඡේද නිසාය. එසේ නම් මහාමායා ඉතිහාසයේ ද සාහිත්‍යමය වශයෙන් ස්වර්ණමය අවධිය මෙයයි දැනට වසර ගණනාවක සිට අපගේ දියණියන් ග්‍රන්ථකරණය තුළින් විස්තම් පෑම එයට හේතුවයි. පාසල තුළ පොත් ලියන සංස්කෘතියක් ගොඩ නගා එය රටේම පාසල් පද්ධතියට ව්‍යාප්ත කර මෙවර ගෝලීය ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව ම ඊට සම්බන්ධ කරගැනීමට අප ගත්කතුවරියන් සමත්වීම සුවිශේෂ සිදුවීමකි.

ඉන් ඔබ්බට යමින් මෙවර පාසල් ප්‍රජාවම ආදි කතෘ කරඳන අත්වදස්සි මානිමිපාණන් වහන්සේට උපහාර පිණිස අතීත යතිවර ලේඛක සම්ප්‍රදාය රට තුළ යළි ගොඩනගන්නට පිරිවෙත් ශිෂ්‍ය නිකුත් වහන්සේලා ද ග්‍රන්ථකරණයට යොමුකරන “හෙරණගත්කරණි” ව්‍යාපෘතිය හඳුන්වා දෙන්නට විය.

මෙම ශාස්ත්‍රීය සහ ශාසනික සේවාවෙන් රටේ පාසල් අධ්‍යාපනයේ සහ පිරිවෙත් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක වෙනසක් ඇතිකරන්නට නායකත්වය දීමට ලැබීම එහි විදුහල්පතිනිය වශයෙන් මා හට අභිමානයක් වන අතරම පාසලක් වශයෙන් ලබන ජයග්‍රහණයක් ද වෙයි. ජීවිතයේ මුල් අවධියේම තම සහජ කුසලතාව හඳුනාගනිමින් ලේඛන කරණයට යොමුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එළිදකින මෙම කෘතිය ඉදිරි අධ්‍යාපනය සඳහා මෙන්ම අනාගත දිවිය සඳහා අත්වැලක් වනු නො අනුමානය.

විදුහල්පතිනිය,
ශශිකලා සේනාධීර,
මහාමායා බාලිකා විද්‍යාලය - මහනුවර.

එකමත් එක කාලෙක අනෙ පිටිසර ගම්මානෙක දුප්පත් වෙළෙන්දෙක් හිටියා. එයාට මේර සහ ෆේර කියලා දුවලා දෙන්නෙක් හිටියා. ෆේර තමා අක්කා, මේර නංගී. ෆේර ගොඩක් ලස්සනයි.

එහිසා ෆේර තමාගේ නංගි වන මේරව පවුලේ අයගෙන් අනත් කරා. ඒත් මේර ඒ ගැන දක්වුනේ නෑ. එයා අක්කා තරම් ලස්සන නැති වුනත් එයා හරි කරුණාවන්තයි. මේර හරියටම එයාගෙ අම්මා වගේ. එයාගේ අම්මත් හරිම කරුණාවන්තයි. එත් එයාගේ අම්මයි තාත්තයි ඒ දෙන්නට ම ආදරෙයි.

එත් එක දවසක් අවසනාවන්ත විදිහට එයාලගේ අම්මා මිය ගියා. ඉතින් ඊට පස්සේ මේ ඔක්කොම දේවල් බලා ගන්න වුනේ එයාලගේ තාත්තට. ඉතින් ඒක නිසා එයාලගේ තාත්තට හොඳ කරන්න බැර ලෙඩක් හැඳුනා. ඒක හොඳ කරන්න බැහැ කියලා වෛද්‍යවරු කිවුවා.

එයාලා මේ ගමේ හිටපු හොඳම වෛද්‍යවරයා ගෙදරට ගෙන්නුවා. එතුමා කිවුවා මේ ලෙඩෙ හොඳ කරන්න නම් ගෙදර එහා පැත්තේ කන්ද මුදුනේ තියෙන සිද්ධස්ථානයේ රන් නෙළුම් මලක් තියෙනවා ඒකෙන් ඕනම ලෙඩක් හොඳ කරන්න පුළුවන් කියලා මිනිස්සු අතර කච්චාවක් තියෙනවා කියලා.

හැබැයි ඒක ගන්න යන්න තියෙන පාර හරිම දුෂ්කරයි. කැඩිවිච පාලම්, හයානක සත්තු ඉන්න කැලයක් මැදින් තමයි යන්න තියෙන්නේ. ඉතින් මෙයාලගේ තාත්තා මෙහෙම කිව්වා. මේක ගෙන කෙනාට තමා මගේ ව්‍යාපාර ඔක්කෝම භාර දෙන්නේ. ඉතින් අක්කා ෆේර් මෙහෙම හිතුවා “මම හැමෝටම කලින් යන්න ඕන. එතකොට තාත්තාගේ හැමදේම මට දැන්ම පිටත් වෙන්න ඕන”

“තාත්තේ තාත්තේ මම මේ දැන් ම යන්නම්” එයා එයාගේ බඩු ලෑස්තිකර ගත්තා දැන්ම පිටත් වෙන්න ඕන. ෆේර් එයාට පුළුවන් තරම් ඉක්මනට ගෙදරින් පිටත් වුණා.

ලේර ඉක්මනින් ම අඩි තියතිසා ගියා. එයා ඇවිදගෙන ගිහින් අන්තිමට ම කැඩිවිච පාලමක් හමිබ වුණා. ලේර මෙහෙම හිතුවා. 'මට මේ පාලමෙන් ගොඩවෙන්න බෑ, මගේ නංගි එනකල් මම ඉන්න ඕන. එයාට යන්න පුළුවන්ද කියලා බලමු. මට නම් දැන් හරිම මහන්සි. ලේර ගලක් උඩ වාඩි වුණා. ටික වෙලාවකින් එතනට මහළු මිනිසෙක් ආවා. ඒ මනුස්සයා ලේරගෙන් මෙහෙම ඇහුවා.

“අනේ ප්‍රමයෝ මම දවස් දෙක තුනකින්ම කාලා නැහැ ඔබ ප්‍රභ කන්න මොනවා හරි තියෙනවාද?”

ලේර මෙහෙම කිව්වා “ මම මට කන්න විතරයි ගෙනාවේ. ඒක ඔයාට දන්නහම හරි යනවද?” එවිට වයසක මිනිසා කිව්වා

“මම ඔයාට මේ පාලමෙන් එගොඩ වෙන්න උදවු කරන්නම් මට කන්න මොනවා හරි දෙන්න.”

මේ මනුස්සයාටවත් යන්න බැර එක් මෙයා කොහොමද මාව අරන් යන්නේ මෙහෙම හිතුවේ ෆේර් එව්ට මේරත් මෙතනට ආවා ඉතිං මේ වයසක මිනිසා මේරගෙනත් කන්න මොනවා හර් තියෙනවාද කියලා ඇහුවා.

“ මේ පාන් ගෙඩිය කන්න ” කියලා මේර කිව්වා. වයසක මිනිසා පාන් ගෙඩියා කාලා ඉවරවෙලා මේරට මෙහෙම කිව්වා.

“ මගේ අතින් අල්ලා ගන්න එත් මේර මෙහෙම හිතුවා දෙන්නෙක්ට තියා එක්කෙනෙක්ටවත් මේ පාලමෙන් එගොඩවෙන්න බැනේ. ඒත් මේර ඒ වයසක මිනිසා කියපු විදිහට කලා. “ෆේර් මෙහෙම හිතුවා අනේ මන්දා මේරට පිස්සුද දන්නේ නැහැ. ඒත් මේක සැබෑවක් ද? මේ පාලම අලුත් වුනේ කොහොම ද? මමත් දැන්ම යන්න ඕන” කියලා ෆේර් අඩිය තිබ්බා එතරයි පාලම පරණ වුණා.

මේර වයසක මිනිසා සමග පාලමෙන් වගොඩ වුණා. ඊට පස්සේ මේර මෙහෙම ඇහුවා. “ඔබ කොහොමද ඒක කළේ? ඒ විගසම මහළු මිනිසා වයාගේ නියම රූපයට ආවා. මේර ඇහුවා “ඔයා කවුද ” කියලා.

“මම තමයි මේ කන්දට අධිපති දෙවියෝ ඇයි ඔයා මෙහේ ආවේ දරුවෝ.”

මේර කිව්වා “මාගේ තාත්තට හොඳ කරන්න බැරි ලෙඩක් හැඳිලා ඒක හොඳ කරන්න බෙහෙතක් හොයාගෙන තමයි මම ආවේ.”

“ බොහොම හොඳයි ” කන්දේ දෙවියෝ කිව්වා.

“මෙතන ඉඳලා ගඟක් හම්බවෙනකල් යන්න ඊට පස්සේ මේ කොටි හමෙන් හඳුපු බැගේ වකට ඒ ගඟෙන් වතුර පුරවන්න. ඊට පස්සේ කන්දක් හම්බවෙනකල් යන්න. ඒ කන්ද පාමුල ගලෙන් හඳුපු බේසමක් ඇති. ඒක වතනින් වහාට කරන්න. ඕන දේ ඔයාට තේරෙයි ”

වහෙම කියලා කන්දේ දෙවියෝ ඇතුරුදහන් වුණා.

ඊට පස්සේ මේර ගඟක් හමුවෙනතුරු ගියා ඇය කොටි හම් සහිත බෑගයට වතුර පුරවාගෙන කන්දක් හමුවෙනකල් ගියා. වන සත්තු කොටි හම් සහිත බෑගයට හය වුණා. ඒ නිසා මේරට කිසිම කරදරයක් වුණේ නෑ. කන්දේ දෙවියෝ කියපු විදිහට ම එයාට කන්දක් හමු වුණා.

ඒ කන්ද පහළ ගලින් හදපු බේසමක් තිබුණා. ඉතින් මේර කොටි හමෙන් හදපු බෑගයේ තිබුණු වතුර ටික ආර බේසමට දැමීමා. දැන් බේසම පිරෙනවාත් එක්ක කොටි හමෙන් හදපු බෑගය වතුර ඉවර වුණා. මේරට හර් පුදුමයි.

එක පාරටම එතන ලොකු ගොර්ලේලෙක් ආවා. එයා මේර් දිනා බලාගෙන හිටියා. කිසිම කරදරයක් කරේ නෑ. එයා ගල් බේසමේ වතුර බිච්වා. ඊට පස්සේ මේර්ව අතින් අරගෙන කරේ තියාගත්තා. ඇයව කන්ද උඩ තියෙන සිද්ධස්ථානයට ඇහැ පියාගෙන වේගයෙන් එක්කන් ගියා. මේර්ට මේක අලුත් අත්දැකීමක් වුණා. ඉතින් එයාට හරිම පුදුමයි. මේර් වටපිට බැලුවා. ඇත පොකුණක් තිබුණා. එයා කවදාවත් මේ වගේ තැනක් දැකලා තිබුණේ නැහැ. කවුරුත් පෙන්න හිටියේ නැහැ. මේර්ට බයත් හිතුණා. ඒත් එයා තාත්තා ගැන හිතද්දි මේක කරන්නම ඕන කියලා හිතුවා. මේර් පොකුණ පැත්තට ගියා.

එතකොට කන්දෙ දෙවියෝ ආයෙමත් මතු වුණා. “ඒයි ළමයෝ ඔබට ඒ නෙළීම ඕන නම් නෙළීමෙන් අවසර ගන්න වෙනවා. නුඹ ඒ නෙළීම අල්ලපු ගමන් එය ඔබේ අරමුණ අදුර ගන්නවා.”

මේර් පාවහන් ගලවලා මඩ වතුරට අඩිය තිබ්බා. වතුර සීතල වැඩි නිසා එයා කකුල ආපස්සට ගත්තා. ‘මම හිතුවට වඩා මේ වතුර සීතලයිනේ ඒ වුනාට තාත්තා වෙනුවෙන් මම ඒ නෙළීම ගන්න ඕන.’ මේර් හිතුවා. වතුරට පහින්න, වතුර ගල් ගැහෙන තරම් සීතලයි. ඇගේ උත්සාහය අත්හැරියේ නෑ. ඇයගේ උත්සාහය තේර්ලා වගේ රන් නෙළීම තව තවත් දිළිසුනා. එයාට පුළුවන් වුනා නෙළීම අතින් අල්ලන්න. ඒක අල්ලන්න බැරි තරම් රස්නෙ වුනත් තාත්තා බේරා ගන්න තියෙන අධිෂ්ඨානය නිසා එයා එයාගේ උත්සාහය අත හැරියේ නෑ. කන්දෙ දෙවියෝ කිව්වා “මේ පොකුණෙන් ගන්න වතුර වලින් මේ බෙහෙත හදන්න” කියලා එකපාරම දෙවියෝ අතරුදන් වුණා.

මේර් එහෙ බලලා මෙහෙ බලද්දි එයා හිටපු තැනම හිටියා. එයා දැක්කා ලේර් එතනට වෙලා ඉන්නවා. මේර් ලේර්ගෙන් ඇහුවා

“ඔයා මම එතකල් මෙතනට වෙලා හිටියේ” කියලා ඊට පස්සේ ලේර් මෙහෙම කිව්වා

“මේ ඔයා මේර් ද? ඔයා මේ තරම් ලස්සන වුණේ කොහොම ද?, මට මේ නෙළුම ගන්න සිතල මඩවගුරකට බහින්න වුණා.” මේර් කිව්වා

කොහොමත් මම තමයි ලස්සනම ලේර් හිතුවා. ඊට පස්සේ ලේර් මෙහෙම කිව්වා

“කෝ ඔයා රන් නෙළුම ගත්තා ද?”

“ ඔව් ” මේර් රන් නෙළුම ලේර්ට පෙන්වුවා. දැන් කරුවලත් වැටිලා අපි අද රෑ මෙහෙම ඉඳලා හෙට උදේම ගෙදර යන්න පිටත් වෙමු. මේර් කිව්වා. මේර්ට රෑ හදිස්සියේම ඇහැරුණා මේර් වටපිට බැලුවා ලේර් පෙන්න හිටියේ නෑ. එයා බැහැර ඇරලා බැලුවා රන් නෙළුම තිබුණේ නැහැ. මේර්ට හය හිතුවා.

මේර මෙහෙම හිතුවා, ෆේර රන් නෙව්ම අරගෙන ගෙදර යන්න අැති. එයා කොහොමද මඩ වගුරෙන් ගත්ත වතුර නැතිව බෙහෙන හදන්නේ, මේරගේ හිතට පුශ්න කෝටියක් විතර ගලාගෙන ආවා. මම දැන්ම ගෙදර යන්න ඕන, නැත්නම් ලොකු විනාශයක් වෙයි. මේරට හිතුවා.

මේර පුළුවන් ඉක්මනින් ගෙදර ගියා. ෆේර මෙහෙම හිතුවා, මේ බෙහෙන හදන්න මෙකෙත් එක පෙත්තක් අැති ඉතිරි ටික විකුණලා මම සල්ලි ගන්නවා. දැන් මේර එන්න කලින් වැනි වතුර එකතු කරලා බෙහෙන හදන්න ඕන. ෆේර බෙහෙන හදන්න පටන් ගත්තා. මෙයා වැනි වතුර එකතු කරපු නිසා මලේ දිලිසෙන ගතිය නැති වුණා. ෆේර තාත්තාට බෙහෙන දිලා මෙහෙම කිව්වා. තාත්තේ ඔන්න මම බෙහෙන හැදුවා. ඔහු එය පානය කළා. ඊට පස්සේ ඔහුට තේරුනා. මේ ඔහුගේ අන්තිම කලේ කියලා තාත්තාගේ කොණ්ඩේ, තිබුන ටිකක් හැලිලා ගියා. මේ වෙලාවේ මේර එතනට ආවා.

මේර් ඇවිල්ලා මඩ වගුරෙන්න ගත්ත වලින් බෙහෙත හැඳුවා. මලේ තිබුණු පාටත් එක්ක මේ බෙහෙත තවත් දීළසුනා. මේර් බෙහෙත බොන්න තාත්තාට උදවු කළා. තාත්තාගේ හැරුණු කොණ්ඩය ආපසු ආවා. ඔහු ලේර් ගැන දුක් වුණා. එතකොට මේර් අද ඉදන් මගේ ඔක්කොම ව්‍යාපාර ඔයාට භාර දෙනවා. ලේර් ඔයා ගොඩාක් ලොබයි, අහංකාරයි, ඒකයි. ඔයාට මේ ඔක්කොම දේවල් සිදුවුණේ, මම හිතනවා ඔයා අද ඉදන් හොඳ කෙනෙක් වෙයි කියලා. තමන්ගේ නංගි ළග තියෙන්නේ හොඳ ගති ගුණ හිතදා ලේර් තමාගේ නංගිව අනුගමනය කළා. ලේර් සහ මේර් එදා ඉඳලා සහයෝගයෙන් වැඩ කළා.

පසුවදන

රටේ අනාගත සංවර්ධනයට ඉවහල්වන සාහිත්‍යය ප්‍රබෝධයන් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක දියුණුවත් සාහිත්‍ය නිර්මාණකරණය විභවතා කොටගත් අනාගත පරපුරේ හැකියාවන් ඔප්නැවීම සහ වළිඳුක්වීමට වේදිකාවක් ගොඩ නැගීම වැනි බහුවිධ පරමාර්ථ ඇතිව 2014 වසරේ පටන් මාගේ සංකල්පයකට අනුව ක්‍රියාත්මක පාසල් දරුවන් ග්‍රන්ථකරණයට යොමුකරන ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ මේ වන විට ලේඛක අංකුර හැට දහසකට වැඩි ප්‍රමාණයක් දේශීය සාහිත්‍ය කෙතේ රෝපණය කිරීමට ලැබීම අප ලැබූ භාග්‍යයකි. එම බීජ දවලා වැඩෙන්නට අවැසි සරු පසක් සැකසීම සමාජ වගකීමයි. පාසලක් මුල්වීමෙන් අධ්‍යාපනයේ ඵලදායීතාව වෙනුවෙන් වසර ගණනාවක් අඛණ්ඩව පාසල් කලාප, පළාත්, ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර තලය දක්වා ක්‍රියාත්මක කර ඇති මෑත ඉතිහාසයේ එකම ව්‍යාපෘතිය මෙයයි.

මෙවර ඒ සඳහා පිරිවෙන් ශිෂ්‍ය හික්ෂුන් වහන්සේලා ද සම්බන්ධ කර ගැනීම විශේෂත්වයකි. මෙහිදී මහාමායා බාලිකා විද්‍යාලයේ විදුහල්පති තුමිය, දියණියන්, ගුරුහවතුන්, දෙමාපියන් සහ ආදි ශිෂ්‍යාවන් දැක්වූ කැප කිරීමට ජාතියේ ප්‍රණාමය හිමිවිය යුතුය.

මුද්‍රිත පොත තවමත් අපේ අධ්‍යාපනයේ ප්‍රධාන මෙවලමයි. පොතකින් දරුවෙකුට ලැබෙන ආස්වාදය අන් කිසිවකින්වත් ලබාදිය නොහැකිය. මානව දැනුම ගබඩාකර තැබීමට විවිධ විද්‍යුත් උපාංග භාවිතයට එක්වීමත් සමඟ දරුවන් එයින් දුරස්වීම අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක බවට අනර්ථකාරී මෙන්ම සමාජය තුළ විවිධ ගැටලු ප්‍රශ්න නිර්මාණය වීමට හේතු වී ඇති බව පර්යේෂණාත්මක ව සනාථ වෙයි. මෙයට පිලියම් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් වසර ගණනාවක් මුද්‍රිත පොත් රචනාකර බිපිටල් තාක්ෂණය යුගයේ ස්මාර්ට් බාල පරම්පරාව නූතන තාක්ෂණය සමඟ ගළපමින් දැනට වසර දෙකක සිට රටේම පාසල් දරුවන් සමඟ එක්ව විද්‍යුත් කෘති රචනාකරයි. තම නිර්මාණ ජාත්‍යන්තර පාඨකයන් වෙත ගෙනයාමට මහාමායා බාලිකාවයන් බිපිටල් වේදිකාවක් ගොඩනගා දී තිබේ තම නිසඟ, සාහිත්‍ය නිර්මාණ හැකියාව තුළින් එයට පිවිසි පුංචි ගත්කතුවර ඔබගේ ලේඛන දිවියට මගේ සුභාෂිංසන.

ව්‍යාපෘති නිර්මාතෘ සම්බන්ධීකාරක,
සෙනෙවිරත්න මහලේකම්

ISBN - 978-624-208-436-7

